

ПРОБЛЕМИ СПОЖИВЧОГО КОШИКА УКРАЇНИ

Мартінова М.О., 21 МН 2 курс,

Науковий керівник: Захарченко О. Г., к.е.н., ст. викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Постановка проблеми. У більшості розвинених країн світу рівень життя громадян визначається вартістю їх споживчого кошика. Методика формування споживчого кошика є дуже актуальним питанням, тому що саме на основі споживчого кошика розраховується прожитковий мінімум для громадян, розмір пенсій, соціальних пільг та інших виплат. Востаннє уряд переглядав споживчий кошик у жовтні 2016 року, а до цього аж у 2000 році. При цьому Українське законодавство зазначає, що перегляд споживчого кошика має відбуватися кожні 5 років.

Мета статті. Дослідження споживчого кошика та проблем його формування в Україні.

Основні матеріали дослідження. Споживчий кошик – це набір товарів і послуг, необхідних для задоволення наших першочергових потреб у середньому за рік. Існують різні варіанти розрахунку споживчого кошика, які застосовуються в економічно-розвинених країнах. Статистичний – прожитковий мінімум встановлюється на рівні доходів, які мають 10-20% найменш заможніших громадян країни, застосовується у країнах з високим рівнем доходу (США). Соціологічний – базується на проведенні соціологічних опитувань населення про бажаний мінімальний дохід (Німеччина). Ресурсний – виходить з можливості економіки забезпечити прожитковий мінімум, застосовується у найрозвинутіших країнах (Швейцарія). Відносний – базується на визначенні медіанного доходу, коли половина населення має більший дохід, а інша – менший, застосовується в розвинутих країнах (Австрія). Нормативний – полягає у встановленні вартісної величини прожиткового мінімуму через споживчий кошик (Україна). Комбінований – поєднує кілька методів.[1]

В державному бюджеті України встановлюють важливий показник Мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму, який формується з так званого споживчого кошику - Офіційно повний список складових кошика розраховується згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 №780 "Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення". При формуванні мінімального набору продуктів харчування враховується їх хімічний склад та енергетична цінність, а також норми фізіологічних потреб, рекомендовані ВООЗ. Цей набір розрахований на основі норм споживання продуктів харчування для різних категорій населення, розроблених науково-дослідним інститутом харчування МОЗ України на підґрунті методичних розробок щодо фізіологічних потреб, здійснених Ленінградським інститутом гігієни праці ще 1990 року. Ці факти свідчать про необхідність вдосконалення структурного та нормативного оновлення споживчого кошика, який має забезпечити людині гідні умови проживання і праці.

Нині прожитковий мінімум на Україні в 2,4 рази нижче за межу бідності за класифікацією ООН (\$ 150 на одну людину). В Україні 60% людей живуть за цією межею. Навіть Міністерство соціальної політики вважає, що прожитковий мінімум повинен бути в 2,2 рази більше встановленого законом. Так, за період з 2010р по 2017р. в структурі сукупних витрат домогосподарств споживчі витрати з 90% зросли до 93,2% при цьому витрати на продовольчі товари складають 55,6%. В країнах ЄС витрати домогосподарств на продукти харчування складають близько 12% від загальних витрат. Отже, питання перегляду складу та методології розрахунку споживчого кошику є вкрай необхідним в розв'язанні соціальних проблем населення України.

Висновки. Доцільно виділити такі завдання щодо вдосконалення методологічного підходу до порядку формування споживчого кошику: визначення мінімального набору продуктів харчування на основі обстежень фактичного обсягу споживання в малозабезпечених сім'ях; розширення складу та покращення якості благ, що входять до складу мінімального споживчого кошику; забезпечення належного співвідношення витрат на продовольчі, непродовольчі товари та послуги.

Список використаних джерел:

1. Теслюк Н. П. Застосування зарубіжного досвіду формування споживчого кошика у підвищенні якості життя українця / Н. П. Теслюк, І. В. Горобінська // Вісник Національного транспортного університету. - 2014. - № 30(2). - С. 142-148. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2014_30%282%29__21

УДК 311.21

МОНІТОРИНГ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Мельник В.Ю., магістр 2-го курсу

Науковий керівник: Попова Т.В., к.е.н., доцент

*Таврійський державний агротехнологічний університет,
vuktoriya.melnik.97@gmail.com*

Постановка проблеми. В умовах глобалізації світової економіки рівень соціально-економічного розвитку окремих країн значною мірою залежить від зовнішньоекономічного сектору. Отже, проведення комплексного моніторингу показників результативності міжнародної торгівлі є запорукою стабілізації економічного стану країни.

Мета статті. Метою статті є виявлення тенденцій змін показників здійснення міжнародної торгівлі в Україні.

Основні матеріали дослідження. Проведені дослідження показують, що після значного зростання у 2011 році (на 30%) експорту та імпорту в Україні, починаючи із 2012 року відбувалось поступове, а у 2014-2015 рр. – стрімке зниження цих показників. У 2016 році ця негативна тенденція продовжилася: експорт скоротився на 13,9%, а імпорт – на 6,6%. У 2017 році скорочення експорту триває і даний показник зменшується на 3,4%, причому імпорт збільшується на 3,5% порівняно з 2016 роком [3].

Розрахувавши коефіцієнт покриття імпорту експортом, ми визначили, що імпорт в Україну в останні роки хронічно випереджає експорт, а їх різниця сягає 8% ВВП у 2017 році. Останні 5 років торговельний баланс України має від'ємне сальдо.

Зміна геополітичного вектору України має гео економічні наслідки та також суттєво відображається на зовнішній торгівлі, тому у 2017 році ЄС залишається одним з основних торговельних партнерів України, питома вага якого становила 38%. Важливими торговельними партнерами України у 2017 році є також Німеччина (7%) та Польща (5%).

За останнє десятиріччя товарна структура українського експорту практично не змінюється, має місце лише незначне коливання частки окремих товарних груп. Така ситуація свідчить про неефективну реалізацію експортного потенціалу. Домінуючу частку як у експорті (83,01% у середньому за 2013-2017рр.), так і в імпорті (90,99% відповідно) займає продукція промисловості.

Економіка України є відкритою, оскільки належить до економічних систем із високим значенням як експортної квоти – більше 45-50%, так і імпортної квоти – 40-45%. Переважання імпортної квоти над експортною свідчить про залежність внутрішнього ринку від імпортного.

Висновки. Проведені дослідження показали, що за аналізований період спостерігається негативна тенденція розвитку міжнародної торгівлі в Україні. При цьому Україна поступово розширює коло зовнішньоторговельних партнерів. Активне зростання частки ринку країн ЄС,